

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

29 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență
Președinte: Timofti Vladimir,
Judecătorii: Toma Nadejda și Boico Victor,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscriptie Bălți, Bodareu Octavian, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 noiembrie 2018, în cauza penală în privința lui

Gaina Fiodor xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat xxxxx,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 09.07.2018 - 01.10.2018;

Instanța de apel: 25.10.2018 - 21.11.2018;

Instanța de recurs: 08.02.2019 - 29.05.2019.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Bălți (sediul Central) din 01 octombrie 2018, *pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală*, Gaina Fiodor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 320 alin. (1) Cod penal, la 1 (unu) an închisoare, iar în temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 2 (doi) ani.

În temeiul art. 85 alin. (1) Cod penal, prin cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată a fost adăugată pedeapsa stabilită prin încheierea Judecătorei Orhei din 19 decembrie 2016, stabilindu-i pedeapsa definitivă 1 (unu) an închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru perioada de probă de 2 (doi) ani, cu amendă în mărime de 1000 (una mie) unități convenționale, echivalentul a 50000 (cincizeci mii) lei, care urmează a fi executată de sine stătător.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Gaina Fiodor, fiind obligat prin hotărârea Judecătorei Bălți din 03 iunie 2013 de a achita în folosul lui Smiricinschi Alexei suma împrumutului în mărime de 2200 euro în valută națională la momentul executării și dobânda de întârziere în mărime de 5 % peste rata dobânzii, dacă hotărârea nu va fi executată în termen de 90 zile de la data când va fi definitivă, suma împrumutului în mărime de 30000 lei și dobânda de întârziere în mărime de 5 % peste rata dobânzii dacă hotărârea (nu va

fi executată în termen de 90 zile de la data când va fi definitivă, dobânda egală cu rata de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei pentru perioada 20.03.2010 - 20.02.2013 în mărime de 21058 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 2587 lei, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind survenirea acestora, nu a achitat sumele nominalizate, pentru ce în baza deciziei Judecătorei mun. Bălți (sediul Central) din 21 iulie 2017 i-a fost aplicată sancțiunea contravențională în baza art. 318 alin. (1) Cod contravențional sub formă de amendă în mărime de 45 unități convenționale, echivalentul a 2250 lei.

Cu toate acestea, până la moment, Gaina Fiodor nu a restituit cet. Smiricinski Alexei suma datoriei, ca rezultat, intenționat nu a executat hotărârea instanței de judecată.

3. Avocatul Corolevski Maria în numele inculpatului a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, sub formă de amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității, la limita minimă prevăzută de lege.

În argumentarea apelului a invocat următoarele argumente:

- instanța de judecată a examinat cauza superficial, fără să țină cont de toate aspectele cauzei penale și de prevederile art. 9, 10 Cod penal;

- vinovăția persoanei în săvârșirea faptei se consideră dovedită numai în cazul când instanța de judecată a dat răspunsuri la toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală;

- menționează că în sentința primei instanțe Gaina Fiodor este învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 320/1 Cod penal, pe când în actul de învinuire este stipulat art. 320 alin. (1) Cod penal. Ulterior, în motivarea soluției în pct. 2.3. al sentinței, instanța de fond argumentează învinuirea lui Gaina Fiodor și invocă că acțiunile inculpatului au fost încadrate conform prevederilor art. 320/1 Cod penal - neexecutarea, intenționată a măsurilor stabilite de instanța de judecată în ordonanța de protecție a victimei violenței în familie;

- la stabilirea vinovăției inculpatului Gaina Fiodor și la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei în pct. 3.2 invocă că „*inculpatul Gaina Fiodor urmează a fi găsit vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 320/1 CP RM*”.

- dispozitivul hotărârii se contrazice cu motivarea soluției, fiind expus neclar, întrucât în baza aceleiași sentințe inculpatul este recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 320 alin. (1) Cod penal;

- la capitolul individualizării pedepsei menționează, că inculpatul Gaina Fiodor nu a avut posibilitatea de a achita datoria integral părții vătămate Simiricinski Alexei, întrucât și-a ispășit pedeapsa în penitenciar, fiind eliberat la 19 decembrie 2016, astfel achitând în rate paguba materială. Iar o pedeapsă cu închisoare cu suspendare condiționată este un obstacol de restituire a datoriei, deoarece persistă pericolul în orice moment de a se afla după gratii și iarăși datoria va rămâne neachitată. O astfel de pedeapsă nu va atinge scopul social întrucât este în defavoarea victimei și statului. Pentru stat ar fi mai binevenit o pedeapsă sub amendă sau ore de muncă neremunerată în folosul comunității;

- pedeapsa stabilită este prea aspră, inechitabilă, întrucât această pedeapsă nu este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea de săvârșirea de noi infracțiuni atât de către condamnat cât și de alte persoane;

- în pct. 3.3 al sentinței ca circumstanță agravantă este indicată - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnat pentru infracțiune similară sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză, pe când în actul de învinuire circumstanțe agravante nu au fost stabilite, astfel, instanța a invocat o circumstanță agravantă care nu a fost stabilită în rechizitoriu de către partea acuzării.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 noiembrie 2018 a fost admis apelul, casată parțial sentința cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Gaina Fiodor a fost considerat condamnat în baza art. 320 alin. (1) Cod penal, la pedeapsa cu aplicarea prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală - închisoare pe termen de 1 (unu) an.

În baza art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 2 (doi) ani.

În conformitate cu prevederile art. 85 Cod penal, la pedeapsa stabilită a fost adăugată parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin încheierea Judecătoriei Orhei din 19 decembrie 2016, stabilindu-i lui Gaina Fiodor pedeapsa definitivă - 1 (unu) an închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru perioada de probațiune de 2 (doi) ani și cu amendă în mărime de 1000 (una mie) unități convenționale, echivalentul a 20000 (douăzeci mii) lei.

Conform art. 87 alin. (2) Cod penal, s-a dispus ca pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 1000 (una mie) unități convenționale, echivalentul a 20000 (douăzeci mii) lei, să fie executată de sine stătător.

În rest, dispoziții sentinței au fost menținute.

4.1. În argumentarea admiterii apelului instanța de apel a remarcat, că deși potrivit ordonanței de punere sub învinuire, precum și rechizitoriului Gaina Fiodor a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) Cod penal, potrivit sentinței în pct. 2.3 instanța de fond a reținut, „*că prin ansamblul de probe cercetate în cadrul ședinței de judecată instanța consideră că vinovăția inculpatului Gaina Fiodor de comiterea infracțiunii imputate a fost dovedită integral, iar acțiunile inculpatului Vasilachi Ghenadie corect au fost încadrate conform prevederilor art. 320/1 Cod penal al RM - Neexecutarea intenționată a măsurilor stabilite de instanța de judecată în ordonanța de protecție a victimei violenței în familie*”.

Deși prin încheierea Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 29 octombrie 2018 s-a corectat eroarea admisă în partea introductivă și motivatoare a sentinței Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 01 octombrie 2018 de condamnare a lui Gaina Fiodor în loc de art. 320/1 Cod penal, fiind corectat cu art. 320 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a considerat că instanța de fond a admis o eroare și în partea descriptivă a sentinței adoptate, indicând greșit încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului - art. 320/1 Cod penal.

4.2. Prin urmare, instanța de apel a constatat în fapt, că Gaina Fiodor fiind obligat prin hotărârea Judecătorei Bălți din 03 iunie 2013 de a achita în folosul lui Smiricinski Alexei suma împrumutului în mărime de 2200 euro în valută națională la momentul executării și dobânda de întârziere în mărime de 5 % peste rata dobânzii dacă hotărârea nu va fi executată în termen de 90 zile de la data când va fi definitivă, suma împrumutului în mărime de 30000 lei și dobânda de întârziere în mărime de 5 % peste rata dobânzii dacă hotărârea nu va fi executată în termen de 90 zile de la data când va fi definitivă, dobânda egală cu rata de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei pentru perioada 20.03.2010-20.02.2013 în mărime de 21058 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 2587 lei, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind survenirea acestora, nu a achitat sumele nominalizate, pentru ce în baza deciziei Judecătorei mun. Bălți (sediul Central) din 21 iulie 2017 i-a fost aplicată sancțiunea contravențională în baza art. 318 alin. (1) Cod contravențional sub formă de amendă în mărime de 45 unități convenționale, ce constituie 2250 lei.

Cu toate acestea, până la moment, Gaina Fiodor nu a restituit cet. Smiricinski Alexei suma datoriei, ca rezultat, intenționat nu a executat hotărârea instanței de judecată.

Acțiunile inculpatului Gaina Fiodor au fost încadrate în baza art. 320 alin. (1) Cod penal, neexecutarea intenționată a hotărârii instanței de judecată, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale.

4.3. De asemenea instanța de apel a constatat, că instanța de fond a admis o eroare și referitor la stabilirea pedepsei, în partea aplicării prevederilor art. 85 alin. (1) Cod penal.

În acest sens instanța de apel a reținut, că prin încheierea Judecătorei Orhei din 19 decembrie 2016, în privința lui Gaina Fiodor a fost înlocuită partea neexecutată a pedepsei aplicate condamnatului prin sentința Judecătorei Bălți din 23 august 2011, prin care a fost condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, care la 19 decembrie 2016, constituia 1 an 8 luni 03 zile, cu amendă în mărime de 1000 unități convenționale (f.d. 49), fără a fi indicat echivalentul sumei totale a amenzii.

Potrivit modificărilor operate la art. 64 alin. (2) Cod penal, prin Legea nr. 207 din 29 iulie 2016, publicată în Monitorul Oficial nr. 369-378 din 28 octombrie 2016, în vigoare din 07 noiembrie 2016, amenda se stabilește în unități convenționale. Unitatea convențională de amendă este egală cu 50 de lei.

Astfel instanța de apel a constatat, că prin încheierea Judecătorei Orhei din 19 decembrie 2016, în privința lui Gaina Fiodor s-a înlocuit partea neexecutată a pedepsei stabilită prin sentința Judecătorei Bălți din 23 august 2011, când era în vigoare legea penală conform căreia în baza art. 64 alin. (2) Cod penal, unitatea convențională era egală cu 20 lei.

Instanța de apel a considerat incorectă calcularea făcută de către instanța de fond referitor la suma amenzii în mărime de 1000 unități convenționale.

În acest aspect, reținând dispozițiile din art. 10 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a ajuns la concluzia, că în baza art. 85 alin. (1) Cod penal, urmează a cumula

pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 1000 unități convenționale, prin care a fost înlocuită partea neexecutată a pedepsei, ce constituie echivalentul a 20000 lei.

Cu referire la solicitarea apărării privind aplicarea unei pedepse mai blânde sub formă de amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității, instanța de apel a menționat că în această parte nu există temei legal de casare a sentinței, deoarece prima instanță la stabilirea pedepsei inculpatului a luat în considerare circumstanțele cauzei, faptul că a depus cerere prin care a solicitat judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, a ținut cont de prevederile art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, precum și de faptul că inculpatul Gaina Fiodor se căiește de cele comise, nu este angajat în câmpul muncii și nu are o ocupație permanentă, anterior a fost condamnat de mai multe ori, fiindu-i stabilită pedeapsa inclusiv cu închisoare, dar nu a făcut concluziile necesare, nu a mers pe calea corijării și din nou cu intenție a comis o infracțiune.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia, deoarece apelul greșit a fost admis, cu menținerea în vigoare a sentinței primei instanțe.

În motivarea recursului, cu referire la concluzia instanței de apel precum că instanța de fond la stabilirea pedepsei în privința lui Gaina Fiodor a calculat incorect suma amenzii în mărime de 1000 unități convenționale, procurorul menționează că art. 64 alin. (2) Cod penal a fost modificat prin Legea nr. 207 din 29 iulie 2016, M0369-378/28.10.16 care este în vigoare din 07 noiembrie 2016.

Astfel la emiterea încheierii Judecătoriei Orhei din 19 decembrie 2016, unitatea convențională era de 50 de lei.

Prin urmare, în opinia recurentului, instanța de apel urma să mențină pedeapsa amenzii în mărime de 1000 unități convenționale, echivalentul a 50000 lei.

6. Verificând argumentele recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute

prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit recursului declarat, rezultă că recurentul invocă dezacordul cu decizia instanței de apel sub aspectul individualizării pedepsei penale stabilite inculpatului Gaina Fiodor, făcând referire în acest sens la erorile de drept prevăzute la pct. 6), 10) alin. (1) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Sub aspectul temeiurilor de casare invocate, Colegiul penal atestă că procurorul invocă dezacordul cu soluția instanței de apel, care în temeiul art. 85 Cod penal, la pedeapsa stabilită în prezenta cauză penală, în baza art. 320 alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru perioada de probațiune de 2 ani, a adăugat parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin încheierea Judecătoriei Orhei din 19 decembrie 2016, și anume amenda în mărime de 1000 unități convenționale, considerând-o ca fiind echivalentul a 20000 lei.

Astfel, în esență argumentele recursului se axează pe dezacordul cu aplicarea prevederilor art. 64 alin. (2) Cod penal, care a fost modificat prin Legea nr. 207 din 29 iulie 2016, în vigoare din 07 noiembrie 2016, și anume acuzatorul de stat considerând că la emiterea încheierii Judecătoriei Orhei din 19 decembrie 2016, unitatea convențională era de 50 de lei, iar instanța de apel urma să mențină soluția primei instanțe, prin care pedeapsa amenzii în mărime de 1000 unități convenționale, a fost considerată echivalentul a 50000 lei.

Analizând argumentele menționate în raport cu circumstanțele cauzei, instanța de recurs le apreciază ca neîntemeiate și pasibile respingerii din următoarele motive.

Potrivit încheierii Judecătoriei Orhei din 19 decembrie 2016, a fost admis demersul șefului Instituției Penitenciare nr. 18 Brănești în privința condamnatului Gaina Fiodor, fiind înlocuită partea neexecutată a pedepsei aplicate lui Gaina Fiodor prin sentința Judecătoriei Bălți din 23 august 2011, care în data de 19 decembrie 2016, constituia 1 an 8 luni și 3 zile închisoare, cu amendă în mărime de 1000 unități convenționale, fără ca cuantumul unităților convenționale de amendă să fie convertit în lei.

Totodată, instanța de recurs atestă că prin încheierea Judecătoriei Orhei din 19 decembrie 2016 a fost înlocuită pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Bălți din *23 august 2011*, dată la care prevederile art. 64 alin. (2) Cod penal, prevedeau că unitatea convențională de amendă este egală cu 20 de lei (red. Legii din 25.05.2009).

Conform art. 8 Cod penal, caracterul infrațional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Potrivit prevederilor art. 10 Cod penal, (1) Legea penală care înlătură caracterul infrațional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică

se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale. (2) Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

Având în susținere prevederile legale citate supra, Colegiul penal reține că deși încheierea Judecătorei Orhei datează din 19 decembrie 2016, când au fost deja operate modificări în conținutul art. 64 alin. (2) Cod penal, în privința cuantumului unității convenționale de la 20 lei, la 50 lei, totuși la cazul din speță instanța de apel corect a statuat că inculpatului urmează a-i fi aplicată pedeapsa sub formă de amendă cu convertirea unităților convenționale aplicate potrivit legii care era în vigoare la pronunțarea sentinței din 23 august 2011.

Prin urmare, instanța de recurs respinge ca neîntemeiate afirmațiile procurorului precum că instanța de apel urma să mențină pedeapsa amenzii în mărime de 1000 unități convenționale, echivalentul a 50000 lei.

Față de cele descrise mai sus, Colegiul penal conchide că, instanța de apel la compartimentul individualizării pedepsei, a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 7, 8, 10, 61, 75 Cod penal.

Așa fiind, Colegiul penal constată că, concluzia instanței de apel corespunde circumstanțelor cauzei, aceasta fiind motivată și aplicată în limitele legii, motiv din care se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Bodareu Octavian, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Bodareu Octavian, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 noiembrie 2018, în cauza penală în privința lui ***Gaina Fiodor xxxxx***, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **27 iunie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor